

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 90/270/ЕИО

от 29 май 1990 година

за минималните изисквания за безопасни и здравословни условия труд при работа с екранно оборудване (пета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 87/391/ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 118а,

като взе предвид предложението на Комисията¹, изготвено след консултации с Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място,

в сътрудничество с Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет³,

като има предвид, че член 118а от Договора предвижда Съветът да приеме чрез директиви минимални изисквания за насърчаване на подобренията, особено на работната среда, за да се гарантира по-добра защита на здравето и безопасността на работниците;

като има предвид, че съгласно същия член тези директиви трябва да избягват налагането на административни, финансови и юридически ограничения по начин, който би забавил създаването и развитието на малки и средни предприятия;

като има предвид, че в съобщението на Комисията относно програмата ѝ за безопасност, хигиена и здраве на работното място⁴ се предвижда приемане на мерки по отношение на новите технологии; като има предвид, че Съветът е взел под внимание това в резолюцията си от 21 декември 1987 г. за безопасност, хигиена и здраве на работното място⁵;

като има предвид, че спазването на минималните изисквания за осигуряване на по-добра безопасност на работните места с екрани е от съществено значение за гарантиране на безопасността и здравето на работниците;

като има предвид, че настоящата директива е специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива на Съвета 89/391/ЕИО от 12 юни 1989 г. относно въвеждането на

¹ ОВ, бр. С 113, 29.04.1988 г., стр. 7 и ОВ, бр. С 130, 26.05.1989 г., стр. 5.

² ОВ, бр. С 12, 16.01.1989 г., стр. 92 и ОВ, бр. С 113, 07.05.1990 г.

³ ОВ, бр. С 318, 12.12.1988 г., стр. 32.

⁴ ОВ, бр. С 28, 03.02.1988 г., стр. 3.

⁵ ОВ, бр. С 28, 03.02.1988 г., стр. 1.

мерки за насърчаване подобряването на здравето и безопасността на работниците на работното място⁶;

като има предвид, че разпоредбите на последно споменатата директива са напълно приложими за употребата на екранно оборудване от работници, без да се нарушават по-строгите и/или конкретни разпоредби, предвидени в настоящата директива;

като има предвид, че работодателите са длъжни редовно да се информират за последните постижения в технологията и научните открития относно проектирането на работни места така, че да могат да правят всички необходими промени с оглед гарантиране на по-добра степен на защита на безопасността и здравето на работниците;

като има предвид, че ергономическите аспекти са от изключително значение за работно място с екранно оборудване;

като има предвид, че настоящата директива представлява практическа стъпка за постигането на социално измерение на вътрешния пазар;

като има предвид, че съгласно Решение 74/325/ЕИО⁷, Комисията провежда консултации с Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място с оглед изготвянето на предложения в тази област,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. Настоящата директива, която е петата специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО определя минимални изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при работа с екранно оборудване, съгласно определението в член 2.

2. Разпоредбите на Директива 89/391/ЕИО са напълно приложими за цялата посочена в параграф 1 област, без да се нарушават по-строгите и/или конкретни разпоредби, които се съдържат в настоящата директива.

3. Настоящата директива не се прилага за:

(а) шофьорски кабинни или кабинни за управление на превозни средства или машини;

(б) бордови компютърни системи на транспортни средства;

⁶ ОВ, бр. L 183, 29.06.1989 г., стр. 1.

⁷ ОВ, бр. L 185, 09.07.1974 г., стр. 15.

- (в) компютърни системи, предназначени главно за обществено ползване;
- (г) “портативни” системи, които не се използват продължително време на работно място;
- (д) калкулатори, касови регистри и всяко друго оборудване с малък екран за изобразяване на данни или измервания, който се изисква за прякото ползване на оборудването;
- (е) пишещи машини с традиционен дизайн от типа, известен като “пишеща машина с прозорец”.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящата директива изброените по-долу термини означават:

- (а) екранно оборудване: екран с буквено-цифрово или графично изображение, независимо от използвания процес на изобразяване;
- (б) работно място: съвкупност от екранно оборудване, което може да е снабдено с клавиатура или устройство за въвеждане на данни и/или софтуер, определящ операционния/машинен интерфейс, допълнителни принадлежности по избор, периферни устройства, включващи дискетен драйвър, телефон, модем, печатащо устройство, държател на документи, работен стол и работно бюро или работна площ и непосредствената работна среда;
- (в) работник: всеки работник, съгласно определението в член 3, буква “а” от Директива 89/391/ЕИО, който обичайно използва екранно оборудване като съществена част от нормална та си работа.

РАЗДЕЛ II

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Член 3

Анализ на работните места

1. Работодателите са длъжни да извършат анализ на работните места с цел оценка на условията за здравословен и безопасен труд, които създават за своите работници, особено по отношение на възможните рискове за зрението, физически проблеми и проблеми, свързани с умствен стрес.
2. Работодателите предприемат подходящи мерки за отстраняване на установените рискове въз основа на посочената в параграф 1 оценка, като отчитат допълнителните и/или комбинирани ефекти на установените рискове.

Член 4

Работни места, които за първи път се въвеждат в експлоатация

Работодателите трябва да предприемат съответните мерки, за да гарантират, че въвежданите за първи път в експлоатация работни места след 31 декември 1992 г. отговарят на минималните изисквания, определени в приложението.

Член 5

Вече въведени в експлоатация работни места

Работодателите трябва да предприемат съответните мерки, за да гарантират, че работните места, които са въведени в експлоатация на или преди 31 декември 1992 г. работни места се адаптират така, че да отговарят на предвидените в приложението минимални изисквания не по-късно от четири години след тази дата.

Член 6

Информация и обучение на работниците

1. Без да се нарушават разпоредбите на член 10 от Директива 89/391/ЕИО, работниците получават информация за всички аспекти на здравето и безопасността, които се отнасят за техните работни места, и по-специално информация за приложимите за работни места мерки, които се прилагат съгласно разпоредбите на член 3, 7 и 9.

Във всички случаи работниците или техните представители се информират за всички предприети в съответствие с настоящата директива мерки за здраве и безопасност.

2. Без да се нарушават разпоредбите на член 12 от Директива 83/391/ЕИО, всеки работник се обучава да ползва работното място преди да започне този вид работа, както и при всяко съществено изменение на организацията на работното място.

Член 7

Ежедневна рутинна работа

Работодателят трябва да планира дейността на работника така, че ежедневната работа пред екран периодично да се прекъсва от почивки или смяна на дейността, които да намаляват работата на екран.

Член 8

Консултации с работниците и работническо участие

Консултациите и участието на работници и/или техни представители се осъществяват в съответствие с член 11 от Директива 89/391/ЕИО по въпроси, които са предмет на настоящата директива, включително приложението към нея.

Член 9

Защита на очите и зрението на работниците

1. Работниците имат право на подходящи прегледи на очите и зрението, които се извършват от лице с необходимата квалификация:

- преди започване на работа с екран,

- след това периодично, и

- ако страдат от проблеми със зрението, които могат да се дължат на работа с екран.

2. Работниците имат право на офталмологичен преглед, ако резултатите от посочения в параграф 1 преглед показват такава необходимост.

3. Ако от резултатите от посочения в параграф 1 преглед или посочения в параграф 2 преглед показват, че е необходимо, и ако не могат да се използват нормални средства за коригиране, на работниците се осигуряват специални коригиращи средства, които са подходящи за съответната работа.

4. Предприетите мерки съгласно настоящия член при никакви обстоятелства не водят до допълнителни финансови разходи за работниците.

5. Защитата на очите и зрението на работниците може да се осигурява като част от национална система за здравеопазване.

РАЗДЕЛ III

РАЗНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 10

Промени в приложението

Внасянето на строго технически промени в приложението с оглед отчитане на техническия прогрес и промени в международни норми и спецификации или познания в областта на екранното оборудване се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 17 от Директива 89/391/ЕИО.

Член 11

Заключителни разпоредби

1. До 31 декември 1992 г. държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които са необходими за спазване на настоящата директива. Те незабавно информират за това Комисията.

2. Държавите-членки представят на Комисията текста на разпоредбите от националното законодателство, които приемат или са приели в обсега на материята, уредена с настоящата директива.

3. Държавите-членки докладват на Комисията на всеки четири години за практическото прилагане на разпоредбите на настоящата директива, като посочват гледните точки на работодателите и работниците.

Комисията информира за това Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Консултативния комитет за безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място.

4. Комисията редовно докладва на Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет за прилагането на настоящата директива, като взема под внимание разпоредбите на параграф 1, 2 и 3.

Член 12

Настоящата директивата е адресирана до държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 29 май 1990 г

За Съвета:
Председател
Б. АХЕРН

ПРИЛОЖЕНИЕ

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ (членове 4 и 5)

Предварителна забележка

Предвидените в настоящото приложение задължения се прилагат с цел постигане на целите на настоящата директива и дотолкова, доколкото първо, съответните компоненти съществуват на работното място и второ, присъщите на задачата изисквания или характеристики не правят това невъзможно.

1. ОБОРУДВАНЕ

(а) Общ коментар

Използването на оборудването като такова не трябва да представлява източник на риск за работниците.

(в) Екран

Знаците върху екрана трябва да са добре и ясно оформени, да са с достатъчна големина и да има достатъчно разстояние между знаците и редовете.

Изображението на екрана трябва да е стабилно, без трептене и други форми на нестабилност.

Яркостта и/или контрастът между знаците и фона на екрана трябва да са лесно регулируеми от оператора, както и да са лесно регулируеми спрямо условията на заобикалящата среда.

Екранът трябва лесно да се върти и накланя, съобразно нуждите на оператора.

Трябва да може да се използва самостоятелна основа за екрана или регулируема маса.

Върху екрана не трябва да има отразяващи отблясъци и отражения, които могат да причиняват неудобство за потребителя.

(в) Клавиатура

Клавиатурата трябва да може да променя наклона си и да е отделна от екрана така, че да позволява на работника да намери удобна работна поза, като избягва умора в ръцете и подлакътниците.

Разстоянието пред клавиатурата трябва да е достатъчно, за да се осигурява опора за ръцете и подлакътниците на оператора.

Клавиатурата трябва да има матова повърхност, за да се избягват отразяващи отблясъци.

Подредбата на клавиатурата и на знаците върху клавишите трябва да са такива, че да улесняват ползването ѝ.

Символите върху клавишите трябва да са достатъчно контрастни и четливи от проектираното работно положение.

(г) Работно бюро или работна повърхност

Работното бюро или работната повърхност трябва да са достатъчно големи, да са с ниско отразителна повърхност и да позволяват гъвкаво подреждане на екрана, клавиатурата, документите и свързаното с тях оборудване.

Държателят за документи трябва да е стабилен и регулируем и се разполага така, че да се свежда до минимум необходимостта от извършване на неудобни движения на главата и очите.

Трябва да има достатъчно пространство, което да позволява на работниците да намерят удобна поза.

(д) Работен стол

Работният стол трябва да е стабилен и да позволява на оператора свобода на движенията и удобна поза.

Седалката трябва да е регулируема на височина.

Облегалката трябва да е регулируема както на височина, така и на наклон.

На всеки, който желае трябва да се предоставя поставка за крака.

2. ОКОЛНА СРЕДА

(а) пространствени изисквания

Работното място трябва да е оразмерено и проектирано така, че да осигурява достатъчно пространство за потребителя да променя позата и да извършва разнообразни движения.

(б) Осветление

Стайното осветление и /или точковото осветление (работни лампи) трябва да осигуряват задоволителни условия на осветеност и подходящ контраст между екрана и фоновата околна среда, като се отчита вида на работа и изискванията на потребителя за видимост.

Трябва да се предотвратяват евентуално смущаващи отблясъци и отражения върху екрана или друго оборудване чрез съгласуване на разположението на работното място с разполагането и техническите характеристики на изкуствените източници на светлина.

(в) Отражения и отблясъци

Работните места трябва да се проектират така, че източниците на светлина, като прозорци и други отвори, прозрачни или полупрозрачни стени и ярко боядисани неподвижни предмети или стени, да не предизвикват пряко заслепяване и, доколкото е възможно, отражения върху екрана.

Прозорците трябва да са оборудвани с подходяща система от регулируемо покритие, което да смекчава дневната светлина, която попада върху работното място.

(г) Шум

Когато се оборудва работно място, трябва да се отчита шума, който се причинява от принадлежащото на работното(ите) място(места) оборудване, по-специално така, че да не отклонява вниманието или да смущава говор.

(д) Топлина

Принадлежащото на работно(и) място(места) оборудване не трябва да излъчва прекомерна топлина, която би могла да причинява неудобство за работниците.

(е) Радиация

Цялата радиация, с изключение на видимата част на електромагнитния спектър, трябва да се намали до незначителни нива от гледна точка на опазването на здравето и безопасността на работниците.

(ж) Влажност

Трябва да се установи и поддържа достатъчно ниво на влажност.

3. ИНТЕРФЕЙС МЕЖДУ ОПЕРАТОР И КОМПЮТЪР

При проектиране, подбор, възлагане на изработката и промяна на софтуер, както и при проектиране на задачите за изпълнение с помощта на екранно оборудване, работодателят трябва да отчита следните принципи:

(а) софтуерът трябва да е подходящ за задачата;

(б) софтуерът трябва да е лесен за употреба, а при необходимост да може да се приспособява към равнището на познания или опит на оператора; не може да се използва никакво устройство за качествена или количествена проверка без знанието на работниците;

(в) системите трябва да осигуряват обратна връзка към работниците за резултатите от тяхната работа;

(г) системите трябва да изобразяват информацията в приспособени за операторите формат и скорост;

(д) трябва да се прилагат принципите за софтуерна ергономия, по-специално по отношение на обработката на данни от хора.